

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК ХЛХ. Ч. 111. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 16-го травня 1941. No. 111. Jersey City, N. J., Friday, May 16, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДИСКУСІЇ НАД ЗВІТАМИ ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ СОЮЗУ ВІСНЮЮТЬ ВСЕСТОРОННИЙ РОЗВІЙ

ГАРИСБУРГ (ПА.). — Третій день нарад XX. головної конвенції У. Н. Союзу почався в середу відчитанням нової довгої низки привітних телеграм, листів і писем від відділів, громад, парохій, студентів і інших громадян, що наспіли не лише з Америки, але й зпоза неї.

З огляду на те, що попереднього дня закінчено наради ухваленням вотум довіри головному передсідникові Миколі Мурашківі, тепер приступлено з черги до дискусії над звітом заступника головного передсідника Григорія Германа.

Дискусія, що вивязалася над його звітом, оберталася передовсім коло питання позитивності спортової акції при Союзі для організування нових членів Союзу. Гр. Герман ствердив, що Союз давав допомогу тим спортовим дружинам, що вже проявили діяльність, і висказував погляд, що, не дивлячись на рйкі перешкоди для спортової акції, вона таки принесла Союзові незаперечні користи. По вичерпанні дискусії конвенція укліла заступникові голови Германові одноголосно вотум довіри.

Заступниця головного передсідника, пані Марії Малевич, укліла вотум довіри одноголосно без дискусії. Це було найкращим виявом поспіху, з яким ця конвенція справляється з агендами.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВН. РЕКОРД. СЕКРЕТАРЯ ДМ. ГАЛИЧИНА.

Підчас дискусії над звітом головного рекордового секретаря Дм. Галичина порушувалося передовсім питання, на скільки корисними показалися встановлені Союзом головні організатори.

Головний рекордовий секретар Д. Галичин ствердив, що цим організаторам треба приписати 25% всего нового бізнесу Союзу, а решту 75% — їм самим. Цей висказ викликав бурю дах кошти. Секретар жадував лише, що серед молоді Союзу, яка до цієї праці зголосилася, не найшлося ще відповідних організаторів молоді.

Галичин пояснив далі справи молодечих відділів Союзу. Далі остерігав старших членів, що ще не переписалися на лаві ролі забезпечення, що резерва на їх граматах може скоро показатися невистарчаючою й їм прийде давати додаткові доплати.

По вичерпанні запитів головному рекордовому секретареві Галичинові укліла одноголосно вотум довіри.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. ФІН. СЕКР.-КАС. Р. СЛОБОДЯНА

У дискусії над цим звітом секр.-касер Слободян пояснював довгу низку справ, як: бондів, моргеджів, членських позичок, рентів від реальностей, і т. д.

На запит про оцінку грамот, секр. Слободян ствердив, що оцінка грамот Союзу є така висока, що всі аскураційні департаменти всіх американських стейтів і канадійських провінцій приймають їх без вагань. Він далі виснавив справи: канцелярійних сил, федеральних податків, підпомоги на культурні видавництва. По вичерпанні дискусії над звітом головного фін. секр.-касера Романа Слободяна йому укліла одноголосно вотум довіри.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

На запити до контрольної комісії, як цілості, відповідав її голова, Дмитро Капітула. Він між іншим ствердив, що контрольна комісія бачила, читала й одобрюла контракти між Союзом і Видавничою Спілкою про видавництво Свободи.

ЗМІНИ СТАТУТУ СОЮЗУ.

По ухваленні вотум довіри контрольній комісії предложив д-р Володимир Галак, як голова статутної комісії, до одобрення конвенції ті точки поправленого статуту, котрі відносяться до виборів. Передовсім стверджено, що жінкам признається в головному уряді принаймні три місця (заступниця головного передсідника й двох радних), але це не обмежує зовсім можливості вибору більше жінок конвенцією.

На пропозицію статутної комісії ухвалено поправку параграфу 26. в тому напрямі, що права вибору до головного уряду Союзу не дається таким особам, що вірять, пропагують, вчать або практикують, або які є членами такої організації чи групи, яка вірить, пропагує або вчить, повалення уряду Злучених Держав силою, або насиллям, або поваленням всіх інших форм закону.

По ухваленні цих поправок до статуту Союзу приступлено до першого голосування („праймеріс“).

СЕНАТ ЗА ПОЖИЧКУ ФАРМЕРАМ

ВАШИНГТОН. — 75 голосами проти 2 сенат ухвалив поперти законодавство, на основі которого державний скарб мав би давати фермерам позички на пшеницю, кукурузу, тютюн, бавовну й риж до висоти 85% їх вартості.

З огляду на те, що проект уже дістав більшість у палаті послів, він тепер приходить до підпису президента.

РАПОРТУЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПРО ПОТРЕБИ АНГЛІЇ

ВАШИНГТОН. — Джеймс В. Форестал, підсекретар флоту, по секретареві флоту найвищий урядник того департаменту, предложив президентові Рузвелтові звіт за стану Англії та розміри її потреб американської допомоги.

На основі власних спостережень в Англії, Форестал запевнив президента, що настрої англійського народу знамениті, але Англія потребує бомбовиків, повзів і кораблів.

УРЯД ОРГАНІЗУЄ ЦИВІЛЬНУ ОБОРОНУ ПРОТИ ЛІТАКІВ

ВАШИНГТОН. — Уряд оборони зарядив як найшоршу організацію оборонних добровольців, що мають обсервувати літаків й рапортувати їх до генеральної квартири повітряних сил на побережжях Атлантичного й Тихого океанів.

Уряд сподівається zorganizувати для цього 500,000 добровольців. Організація має бути викінчена до 15. червня.

Уряд у Вашингтоні видав уже відповідний приказ комітетам оборони, zorganizованим по поодиноких стейтах. Для обсервації будуть вживати лише чоловіків, а до табуляції й пересилки інформації чоловіків і жінок. В осередках маєтись збирати передану інформацію й розділювати важні дані від неважких.

ЗЛУЧИТИ ОБОРОНУ З ВИШКІЛОМ

ВЕСТ ПОИНТ (НЮ ЙОРК). — Джан В. Стюдербейкер, Федеральний комісар шкільництва, заявив тут на конференції Американського Союзу для Вишколу Дозрілих, що освіта дозрілих людей повинна виходити з потреб оборони. Мовляв, треба серед населення викресати запал до оборони наших свобод і цивілізованих вартостей.

НОВІ ЗАХОДИ ПРОТИ КОНВОІВ

ВАШИНГТОН. — Противники інтервенції внесли в сенат конгресу так званий „гармонійний“ проект, що нібито має об'єднати становище уряду й становище його противників у цей спосіб, що конгрес мав би не порушувати справи конвоювання, а зате мав би прийняти проект про заборону урядом чужинських кораблів, але заборонити передавати кораблі, забрані від одної держави, іншій.

Прихильники уряду не погоджуються з проектом; вони кажуть, що проект вимірений проти уряду, а вдає, що він за уряд.

КРАЙ МАЄ СВЯТКУВАТИ „ДЕНЬ ПРАПОРА“

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт видав прокламацію, котрою встановив день 14. червня Днем Прапора, що має бути присвячений публічному й приватному святкуванню.

Президент каже в своїй прокламації, що з огляду на загрозу для засад свободи в теперішні часи ці часи надаються найкраще для ствердження нашої віри в ці ідеали й нашої лояльності для цієї держави. В День Прапора маєтись прибрати всі публічні будинки прапорами та відбутися відповідні церемонії в шкільних класах, на публічних зборах й богослужних місцях.

ПІДНОСЯТЬСЯ Й ЗАРІБКИ РОБІТНИКІВ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Один місцевий визначний банк обчислює, що зарібки робітників тепер значно вищі, ніж були давніше.

Каже, що зарібки фабричних робітників є вищі на 12% від найкращих зарібків у 1937. році, на 17% від найкращих зарібків у 1929. році, а на 30% від найкращих зарібків у 1920. році.

ТАЙНІ НАРАДИ ПРО АМЕРИКУ ТА РОСІЮ В РИМІ

РИМ. — На днях відбулася тут конференція між представниками Німеччини, Італії та Японії. Як подають компетентні дипломатичні жерела, предметом нарад було есентуальне вступлення Америки до війни та рівнож відношення членів потрібного союзу до Советського Союзу. Офіційні круги тоталітарних держав числять вже з фактом, що Америка буде конвоювати йлучи до Англії кораблі й тим самим війна з нею неминуха.

Частина фашистської преси закидає президентові Рузвелтові, що він творить „попанд-конфедерацію“ Англьосаксонських народів і хоче заступити Лондон Вашингтоном як нову столицю англьосаксонської імперії.

СТРАЙК НА ЗАХІДНОМУ ПОБЕРЕЖІ. Сцена з страйку робітників у фабриці Бетлегем Ко. у Сан Франціско, одним з 11 корабельних доків на побережжі Тихого океану, в котрих робітники жадали \$11. на годину й подвійної заплати за „овертайм“.

ГЕС ХОТІВ ЗАМИРИТИ НІМЕЧЧИНУ З АНГЛІЄЮ

ЛОНДОН. — Англійські чинники заявили, що причиною втечі Рудольфа Геса до Англії було його бажання замирити Німеччину з Англією. Цього сподівався Гес докопати за поміччю князя Гамилтона, з яким Гес жив в добрих відносинах ще від 1936. р. Хоч Гес і бачив князя Гамилтона, однак зміст розмови тримають в строгій тайні. Офіційні кола стверджують, що Гес вибрався на цю небезпечну місію проти виразної заборони Гітлера. Вони не скривають, що Гес приніс дуже важкі інформації, від розкриття яких „було бріти німецька начальна команда“. Однак, коли з одної сторони трактується англійці Геса з певною симпатією та зрозумінням, то з другої сторони підносяться голоси остороги перед есентуальним „триком“ Гітлера та укритою небезпечкою з приводу втечі Геса.

НІМЦІ ПІДДЕРЖУЮТЬ АНГЛІЙСКУ ВЕРЗІЮ ПРО ВТЕЧУ ГЕСА.

БІРЛІН. — Німецькі офіційні чинники погодилися з англійськими в тому, що головною причиною втечі Рудольфа Геса було його бажання заключити якнайшорше мир з Англією. Німці кажуть, що Гес оставив важні листи до своїх близьких співробітників, в яких отверто заявив, що летить до Англії, щоб завчасу перестерегти та переконати Англію про мир. Згідно з німецькими твердженнями, Гес мав повернутися за два дні назад до Німеччини. Німці називають дальше Геса „добрим німцем та націонал-соціалістом, який хотів зберегти два великі нордійські народи перед цілковитим знищенням“.

ГІТЛЕРІВЦІ НЕСПОКІЙНІ ЗА МОРАЛЬ НАРОДУ

БЕРЛІН. — Щоб заспокоїти німецьку публіку, для якої сенсашійна втеча Рудольфа Геса була страшним ударом, німецький уряд та нацистична партія пустили в рух всі середки в їх розпорядженні, щоб зменшити вплив цієї втечі на мораль та заворушення. Гітлер відбув надзвичайні наради з партійними лідерами, в наслідок чого націонал-соціалістична партія веде тепер завзяту кампанію від хати-до-хати, щоб вивести німців, що криється за таємничою втечею Геса.

В ШВЕЦІ БОЯТЬСЯ ПИСАТИ ПРО ГЕСА

ШТОКГОЛЬМ (Швеція). — Утеча Геса, яка є найбільш сенсашійною новиною останнього часу, не викликала належної реакції в шведській пресі, очевидно з огляду на стан шведсько-німецьких відносин.

Винюк творить тільки одинока шведська комуністична газета, яка подає, що Гес був зв'язаний з міжнародними капіталістами та боявся про-московського курсу німецької політики, який тепер ведуть Гітлер та його міністер закордонних справ Рібентроп.

ЯПОНЦІ НАЗИВАЮТЬ ГЕСА АНГЛЬОФІЛОМ

ТОКІО. — Передова японська газета Ніші-Ніші скаржиться на Геса як „англьофіла з крові й кости“. Є неперервним — пише згадана газета — що наставлення Гітлера, Герінга чи Рібентропа є якраз протияне. В дальшому японці стверджують, що не тільки німці, але також англійці признали Геса умово ненормальним, а їх намагання зробити з нього здорову людину, називають „політичною діяльністю“.

ФОН ПАПЕН У ТУРЕЦЬКОМУ ПРЕЗИДЕНТА

АНКАРА (Туреччина). — Німецький амбасадор Франц фон Папен відвідав турецького президента Ізмета Іюну та привіз йому „привіт приязни“ від німецького канцлера Гітлера.

Це вже другий раз, що Гітлер протягом останніх трьох місяців посилає такий привіт турецькому президентові. Загальна опінія є того переконання, що фон Папен привіз текст довгопланованої угоди між Німеччиною та Туреччиною. Дипломати сподіються, що умовини тої угоди будуть приступні для Туреччини.

НІМЕЦЬКІ „ТУРИСТИ“ НАПЛИВАЮТЬ ДО СИРІЇ

КАІРО (Єгипет). — Згідно з донесеннями, що прибувають до столиці Єгипту, німці насилають велику кількість своїх „туристів“ до Сирії. Як важними особами є згадані „туристи“, свідчить факт, що німецькі консульські чинники в Істамбулі виходять до порту та вітають їх з великими почестями. Тут панує загальне переконання, що фон Папен перед своїм приїздом в Анкару конферував з адм. Дарьяном та що між ними прийшло до згоди в справі німецького перемаршу через Сирію.

АМЕРИКАНСЬКИЙ І АНГЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОРИ НА АВДІЄНЦІЇ В МАТСУОКІ

ТОКІО. — Заграничний міністер Японії, Йосукі Матсуока прийняв на авдієнції амбасадора Злучених Держав Джосефа Грію та британського Леслі Крейгі. Згідно з японською телеграфічною агенцією Domei, оба амбасадори хотіли вивідати, яке відношення має Японія до найновіших подій в Європі, як рівнож про засадничу політику Японії до Злучених Держав Америки та Великої Британії.

ПОСМЕРТНИ ВІСТІ

Отже є мінімальні матеріальні вимоги для рятівання видавництва «Свободи». При тому зауважимо, ці вимоги є вистарчалливими, як довго тривають теперішні умовини, бо наприклад такий факт, як виповідження війни, може відразу основно змінити матеріальні умовини видавництва часопису й зроби́ти це все неа́вста́рчалливим.

